

tem Sedis Apoſtolice per verofimiles coniecturas; cumque Concilium à Sede Apoſtolica confirmatum fuerit, & quod ad punctum Cenſurarum ſpectat diligenter inſpectum; ſatis ex eo verofimile apparet non eſſe intentionem Sedis Apoſtolice Indos in Cenſuris pro delictis peculiari ratione prohibitis comprehendendi. Quod ergo privilegium pro abſolutione à Cenſuris conceditur, non arguit veram incurſionem in illas, ſed conditionalem, ſicut in ordinariâ abſolutione dicitur, ſi forte incurſiſti, & quia labente tempore accidere poteſt ut Indi capaciores ad ſpiritualia redantur, ut & nunc ſunt plures, & licet obnoxij Cenſuris: quo euentu plenum effectum habeat privilegium. Et ita accipiendum id, quod habet Illuſtriff. D. Petrus de Reyna poſt hæc ſcripta viſus Tomo 2. de Perfecto Prelato, Lib. 6. Tractat. 4. Cap. 7. Vbi formam abſolutionis Indorum apponit, qui à fide receſſerunt. Fauet etiam illis communis ſententia, iuxta quam ignorantia Cenſuræ obſtat incurſioni in illam. Pro quâ plures Auctores adducit Diana Parte 3. Tractat. 5. Reſolut. 13. & P. Quintanad. Tomo 2. Tractat. 4. Singularem 8. Quod & in hæreſi contingere docet P. Thomas Sancius in Opere morali Lib. 2. Cap. 8. num. 5. & Recenſiores plures amplectuntur. Et licet communiter dicant ignorantiam craſſam non excuſare; ea certè in Indis non habet locum, iuxta explicationem, quam iidem Doctores adhibent, quòd ſcilicet ſit ea, quæ adiunctum habeat notabilem diligentie defectum ad inquirendam legis prohibentis qualitatem, vel an ſit talis lex. Quæ quidem ab Indorum ingenio ſunt valde peregrina. Et clariùs apparet ex eo quòd alij aiunt, ſcilicet ignorantiam craſſam eſſe illam, quæ dolo æquiparatur. In huiusmodi enim gente dolo omnis circa hæc abeſt, paratis audire, quæ Euangelici miniſtri docuerint, ſed ſine dolo in eorum accuratâ inquisitione animis feriat. Minimè perſpicaces Indorum gentes; à Concilio iam auditum; quod & ſatis iis, qui apud eos verſati ſunt, experientia perſuaſit. Quòd ſi in aliquibus malitia vincit naturam, ſicut & artem vincere ſolet; non equidem id circa ſpiritualium cognitionem communiter accidit, ſed circa illa, in quæ naturæ inclinatio vitioſa raptatur, dum nonnulli aperiuntur oculi, ut ea faciant, quæ alios ad ſublimiora vocatos, & eiſdem norma ſunt vitæ Chriſtianæ futuri, facitare conſpiciunt. Vtinam & iſtis aperiatur oculi, ut viam perditionis, quâ gradiuntur penitiùs conſpicientes, ab imminenti præcipitio maturè reuocentur. Nec de Privilegiis plura, ut iam de Indulgentiis appendiculum adiciamus, pro quibus ſit

Fauet communis ſententia de ignorantia illa.

Ignorantia craſſa quid ſit.

Indi non competit circa materiam, de qua agitur.

CAPVT XXIII.

De Indulgentiis pro Indis, & Indiis ab Apoſtolice Sede conceſſis.

Indi an Bulla indulgentiarum ad lucrandas Indulgentias. Et pro parte negativa arguitur.

485 **S**edes Apoſtolica in privilegiis liberalis, circa indulgentias etiam liberalem ſe ſtudit exhibere. Circa quas illud in primis poteſt inquiri, an ſcilicet Indi eas valeant ſine Bulla Cruciatâ lucrari, ſuppoſitâ reuocatione generali, quæ à Commiſſario ſit durante

publicatione. Et in primis illud eſt certum, Indulgentias, quæ Bullam ſumentibus conceduntur, ſine illâ non poſſe ab Indis obtineri: conceduntur enim ſub conditione oneroſâ, quâ deficiente, nequit locum habere conceſſio. Pro aliis eſt ratio dubitandi. Nam Indulgentiæ Indis pro augendâ eorum fide, & ut illi in Chriſtianâ pietate fundentur, atque ut nouellæ Eccleſiæ plantæ fructus redemptionis ſingulari ratione percipiant, à Sede Apoſtolice conceduntur: atque credibile non apparet Sedem eandem velle fructum huiusmodi à receptione Bullæ, & eleemoſynæ pauperum iſtorum largitione pendere. Item, Cùm Concilium Tridentinum privilegia reuocet, quæ contra eius poſſunt eſſe Decreta, id non eſt intelligendum de privilegiis pro Indis conceſſis, & in ſpeciali loquendo de quodam privilegio PP. Auguſtinianis conceſſo circa primum gradum affinitatis occurrent, ſunt qui cenſent. Licet enim videatur reuocatum, quia Concilium Cap. 23. Seſſion. 25. de Regularibus, omnia privilegia reuocat conceſſa eiſdem, ſi eius ſint contraria Decretis, quòd & Pontifices cauent, cùm privilegia concedunt, eamdem limitationem habentes. Nihilominus P. Quintanad. Tomo 1. Tractat. 9. Singularem 1. reuocatum non eſſe ait, quia, ut indicat Veracruz in ſpeculo coniugiorum, Artic. 27. Fol. 474. conceſſum fuit pro nouo Orbe. Habent ergo privilegia talia ſingulare prærogatiuam, ut in generali reuocatione minimè reuocata cenſentur, quòd & ſtatuit Fr. Lud. Miranda in Manuali, Tomo 1. quaſt. 43. artic. 5. ſ. Secundo dico, in fine. Id quòd vlteriùs poteſt comprobari ex eo quòd in ſuſpenſione privilegiorum à Commiſſario factâ excipiuntur conceſſa Regularibus, iuxta dicta ſuprà: idque fauore Religionis: ergo & fauore fidei privilegia & Indulgentiæ Indis conceſſæ non debent ſuſpenſæ cenſeri: iſtæ enim due cauſæ ſeu tituli coniungi ſolent in ordine ad eorſdem effectus; quia in negotio fidei cauſa animarum agit ſingulari quadam ratione, ut videri poteſt apud Doctores, quos adducit P. Quintanad. Tomo 1. Tractat. 8. Singularem 5. num. 6.

Privilegia Indica non reuocari generali reuocatione.

A maiori efficaci argumetu.

Aliud item plus arget.

In diſpenſationibus extenſionè valere de expreſſo ad non expreſſum.

486 Et hæc quidem roborari ampliùs poſſunt ex eo quòd ſuprà oſtendimus num. 223. & num. 224. Indos ſcilicet ut lucentur Indulgentias, non obligari ad ea, quæ pro aliis ſtatuantur, & præſertim ad Communionem, quòd & de eleemoſynâ ſpecialiter dictum, quando pro Iubilæis lucrandis exigitur. Cùm ergo ea, quæ tanti momenti ſunt, ab illis non exigantur in magnis ac ſingularibus Indulgentiis; ex eo videtur colligi neque Bullâ Cruciatâ ad earum conſecutionem generaliter indigere. In diſpenſationibus enim extenſionem poſſe fieri de expreſſo ad non expreſſum, ſi eadem ratio ſit, multi tenent apud P. Thomam Sancium Lib. 8. de Matrimonio, Diſput. 1. num. 31. & licet aliqui id negent; quando tamen materia fauorabilis eſt, communiter admittitur. Et videri pro eo poteſt Diana Parte 8. Tractat. 3. Reſolut. 32. vbi ex P. Amico accommodatâ doctrinam adducit, quam habet Tomo 5. Diſput. 6. Sect. 2. num. 16. & præfatæ quidem rationes vim habere videntur non ſolum reſpectu Indulgentiarum, quæ in ſpeciali Indis conceduntur, ac Neophyſitis reliquis, ſed etiam in aliis, communibus etiam Europæis: & in Æthiopicis ſingularem

Pro Æthiopicis ſpecialis ratio.

larem etiam efficaciam continent: quia cùm illi ſub ſeruitute vitam pauperiſſimam viuant, difficilius eſt eleemoſynam pro Bullæ obtentione tribuere: quamuis multi domini piè erga eorſdem affecti, Bullas pro eiſdem ſumere ſoleant, quod ex obligatione fieri debere à Miniſtris S. Cruciatæ tentatum, ſed immeritò: gratia enim eſt Pontificia, ad quam neque pro ſe, neque pro aliis quiſquam adigitur, alioquin gratia iam non erit gratia, ut aliàs Apoſtolus: ſed pauci illi, qui pietate permoti id præſtant eorum comparatione, qui circa hoc curam omnem abiiciunt, ad quam expediret ut à Confeſſariis inducerentur, iniunctâ eis huiusmodi ſatisfactione, cùm eam, & maiorem multoties ſoleant illi promereri.

Circa præfatam ſententiam iudicium, & noua ratio ex conceſſionibus aliis, pro quibus Bulla non eſt neceſſaria.

487 Videtur ergo ſententia iſta non improbabilis, dum Commiſſarij circa hoc Pontificiam mentem non ampliùs manifeſtant. Et quæ eſſe debet circa gentes iſtas propenſa benignitas, è re magis futurum apparet, ſi circa hoc nihil iſtis oneroſum imponatur. Et prædictis addo, quòd licet Commiſſario facultas ad diſpenſandum in matrimonio iam contracto concedatur, ut non obſtante affinitate ex copulâ fornicariâ ortâ, contrahere ſic coniuncti de nouo poſſint, cùm conditionibus ad talem diſpenſationem adiectis, etiam ſi pius gradus ſit in lineâ rectâ vel tranſuerſali, pro quo videri poteſt Diana Parte 1. Tractat. 11. Reſolut. 116. & 117. Indi tamen ad diſpenſationem dictam Bullâ non indigent, cùm poſſint à Regularibus diſpenſari: neque poteſtas talis generali facultatem & gratiarum ſuſpenſione concluditur, ſicut & ſimiles, ut eſt communis ſententia Doctorum. Et quòd præterea Indi ut contrahant ultra ſecundum gradum, Bullâ non indigeant, ſpecialiter adnotat Mag. Veracruz, & ex eo Fr. Ioannes Baptiſta in Animaduerſionibus pro Confeſſariis Indorum, Parte 1. Fol. 88. Cùm ergo ad hæc, quæ iuri communi aded contraria ſunt, Indi non habeant opus Bullâ, videtur ex eo fieri pro lucrandis Indulgentiis, in quo nullum Iuris vitium interuenit, ſed Pontificius fauor, eadem non indigere: Neque ex eo fit illos, ſi ita eſſe ſibi perſuadeant, Bullam non eſſe ſumptuos; ſument ſiquidem hortamentis, & frequenter etiam compellentibus Parochis, quia magnum quid in ea eſſe, ut eſt reuera, ſua quacumque mente concipiunt: & Bullæ iplius beneficio aded inſignes Indulgentiæ proueniunt, ut magnorum debent theſaurorum contributione a rerum iſtarum dignis æſtimatoribus comparari.

Cur Indi peculiare non ſit Indulgentia conceſſa.

488 Quæri deinde poteſt quænam Indulgentiæ Indis ſpecialiter conceſſæ ſint. Circa quòd dico aliquas eſſe pro Confratribus ſpecialium Confraternitatum, & Iubilæa in Feſtis peculiariibus eorum contemplatione conceſſa, quorum formæ conſulendæ. Aliæ autem communes ſunt omnibus regionibus Indicas incolentibus, ut nulla ſpecialis pro Neophyſitis inueniatur. Quòd equidem mirum eſſe non debet: nam omnes illæ iſporum ſunt contemplatione conceſſæ, & iplis ex primariâ intentione, utpote natiuis dictarum regionum accolis, de quorum conuerſione agitur, & Chriſtianâ pietate in eiſdem propagandâ. Et Inde factum ut prima omnium Indulgentiarum, quæ in Bullis nouioribus extant, hunc Pontificum reſpectum ſtatim manifeſtet & quidem

Pius IV. die 2. Februarij, Ann. 1563. ſic conceſſerat: *Ve quoties ij, qui verè pœnitentes & conſeſſi, ſine firmum conſtitutiſ ad Iure temporibus conſeſſendi propoſitum habentes, aliquem ex infidelitate, & ab Idololatria ad veri Dei cognitionem & cultum reduxerint, toties plenariam Indulgentiam, plenariumque Iubilæum conſequantur, adueniētā aliquā arbitrariâ per Conſeſſores ſalutari pœnitentiâ, pro quo eorum conſcientia onerantur.* Sic in Compendio Indico. verb. *Indulgentiæ* 2. §. 2. Sed quia ad 20. tantum annos fuit, iam pridem expirauit. In margine autem notatur, quòd licet expirauerit, eo loco appoſita eſt, ut progoretur, id eſt, ut prorogatio curetur impertrari. Quòd quidem ſic factum, nam à Paulo V. Urbano VIII. & Innocentio X. conceſſa, ſed cum aliqua limitatione, quæ an verè talis, inquirendum, cùm aliàs etiam amplior habeatur.

Pij IV. quædam aſſeſſum conuerſionis inſiſſimant.

Adnotatio Compendij.

Innocent. X. conſimilis.

Limitatio quænam in illa, circa Confeſſionem, & Communionem.

Contritio quando ſufficiat ad lucrandâ.

489 Sic ergo Innocentius poſt citatos: *Omnibus Chriſti fidelibus, in quibuſcumque Oceani Indijs, aut Sinarum regione, vel Braſiliâ conſtitutiſ, præſentibus & futuris, verè pœnitentibus & conſeſſis, ac ſacra Communione reſeſſis, quoties aliquem ex infidelitate & Idololatria ad veri Dei cognitionem reduxerint, plenariam, &c.* Vbi limitatio obuia eſt ex eo quòd Pius non exigat Communionem, neque Confeſſionem reipſâ factam, ſed ſatis eſſe dicat propoſitum ſtatutiſ ad Iure temporibus conſeſſendi. In eo autem videtur amplior, quòd pœnitentiam à Confeſſore imponendam non ſtatuat, neque ſuper eo conſcientia talium oneretur. Et videtur quidem ſatis eſſe, ut quis ſtatutiſ temporibus fuerit conſeſſus, & ſacra Communione reſeſſus: quòd quidem tunc eſt intelligendum, quando qui ſtatutiſ temporibus conſeſſus eſt, & communicauit, non eſt poſteâ in aliquod mortale prolapſus; tunc enim ſtatus ille prior non perſeuerat, qui perſeuerare habitualiter videbatur; & ſic neque gratiæ Sacramentales, quæ per Sacramenta dicta conferuntur, & conducere maxime poſſunt ad opus diuinarum omnium diuiniſſimum aggrediendum, conuerſionem inquam infidelium, iuxta tritam Diui Dionyſij doctrinam. Et quòd ad Confeſſionem atinet, cum illa petitur, ſufficere contritionem, ſi ita dicatur, *Contritio, & Conſeſſus*, graues Doctores tenent, ex quibus P. Suarius Tomo 4. in 3. p. Diſput. 52. Indulgentiarum. Sect. 3. num. 13. ex quo P. Filliucius Tractat. 8. Cap. 8. numer. 148. Neque enim apparet verofimile ut vera contritio ſimul cum Confeſſione petatur, quandoquidem attritio ſufficiat ad effectum Sacramenti, & ita videtur eſſe ſenſus diſtinctiui. Eſt autem idem quando ſic dicitur: *Verè pœnitentibus, & conſeſſis*, ut in noſtro privilegio; quia vera pœnitentia non niſi per contritionem habetur, quæ eſt dolor perfectus, & ita extra Sacramentum diſpoſitio vltima ad iuſtificationem. Quòd ſi cùm illa Communio pariter exigatur, tunc quidem neceſſaria Confeſſio eſt, quia ita Concilium Tridentinum declarauit. In caſu autem noſtro utraque ſimul expoſcit, ſed, ut dixi, non proxima, niſi mortale peccatum interuenierit; quia hic non agitur directè negotium eius qui eſt Indulgentiam lucraturus, ſed infidelium, quorum conuerſio à Pontificibus expotatur: ad quòd congruè peragendum non videtur ſpecialiter neceſſaria diſpoſitio per proximam Sacramentorum illorum receptionem.